

ע"פ (חיפה) 5289-08-24 - תחסין מוגרבי נ' מדינת ישראל

ע"פ (חיפה) 5289-08-24 - תחסין מוגרבי נ' מדינת ישראל מחוזי חיפה

ע"פ (חיפה) 5289-08-24

תחסין מוגרבי

עו"ד פארס בריק (מטעם הסניגוריה הציבורית מחוז חיפה)

נגד

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

[26.12.2024]

כבוד השופט ליפשיץ

כבוד השופט קרזבום

כבוד השופטת אימבר

פסק דין

השופט יחיאל ליפשיץ

ערעור על פסק דינו של בית המשפט קמא (כב' השופט שלמה בנג'ו). הערעור הוגש על ידי המערער-הוא הנאשם

בבית המשפט קמא, ומתייחס להחלטה ולפיה יש להרשיעו (הכרעת דין מיום 16.5.24); ולחילופין, ביחס לחומרת

העונש (גזר דין מיום 2.7.24).

אין מחלוקת כי ביום 6.10.23 סמוך לשעה 08:00 פרץ מאן דהוא לדירת קרקע המצויה ברח' ברזילי 3 בחיפה, באופן

שפתח את הדלת אשר הייתה סגורה אך לא נעולה, נטל מהדירה את תיקה של הדיירת ובתוכו ארנק שם היו כרטיס

אשראי ומזומנים, ועזב את הדירה.

נקודת המחלוקת "היחידה" בערעור היא זהות הפורץ. מצלמת אבטחה הצופה על הכניסה לדירה תיעדה את הפורץ,

ואין מחלוקת כי לכל הפחות מדובר במי שדומה מאוד למערער.

המערער טוען כי הגם שהפורץ דומה לו, מדובר באדם אחר, ולא רק זאת המערער אף טען כי זהותו של אותו אחר

ידועה לו. מנגד, וזו הייתה הכרעת בית המשפט קמא, טוענת המשיבה (המאשימה) כי אין מדובר בפורץ ש"דומה"

למערער, אלא מדובר במערער עצמו.

בית המשפט קמא, שאימץ כאמור את עמדת המשיבה, הרשיע את המערער בעבירות שיוחסו לו - התפרצות למקום מגורים וכן גניבה, ובהמשך גזר את העונש באופן שקבע רכיב מאסר בפועל למשך 18 חודשים, הפעיל בחפיפה חלקית מאסר מותנה, כך שבסופו של דבר גזר עליו 24 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו (20.6.23), בנוסף למאסר על תנאי ופיצוי לטובת המתלוננת.

הכרעת הדין של בית המשפט קמא התבססה על מספר עדים מזהים, שהתבקשו לצפות בסרטון האבטחה שתיעד את האירוע. מדובר בסרטון אבטחה באיכות גבוהה למדי, וניתן להבחין בפורץ לפרטי פרטים, כאשר הוא הולך על גדר ליד פתח הדירה, לאחר מכן כאשר ניגש אל דלת הדירה ולבסוף כאשר הוא עוזב את המקום. עוד עולה בבירור כי הפורץ היה תחת השפעת חומרים משני תודעה, נתון העולה בבירור מאופן הליכתו, תנועות גופו, וגם מכך שהתהלך "כך סתם" על הגדר סמוך לדירה (ובדרך נס לא נפל) באופן שאינו אופייני לפורץ שמבקש לבצע את מבוקשו ולעזוב במהרה את המקום. אין חולק כי אותה תקופה היה המערער מכור לסמים קשים.

העדה המזהה הראשונה אליה התייחס בית המשפט קמא הייתה אחותו של המערער. האחות מסרה כי המערער מתגורר בביתה, וכאשר נחקרה במשטרה (הודעתה מיום 9.10.23 ת/4 הוגשה לפי ס' 10א' לפקודת הראיות) מסרה, לאחר שהוצג לה קטע מסרטון האבטחה ש" (זה) תחסין תייסיר, אח שלי. (...) בטוחה במאה אחוז, מה אני לא מכירה את תייסיר? (...). אמנם בעדותה בבית המשפט שינתה האחות את גרסתה וטענה כי אינה מזהה את הפורץ ואף הוסיפה שגם בחקירתה במשטרה היא לא זיהתה אותו, ולכל הפחות לא זיהתה אותו באופן ודאי, אך בית המשפט קמא אימץ ללא סייג את אמרתה ת/4, קבע כי בחקירה במשטרה היא זיהתה את המערער באופן ספונטני ו"במאה אחוז" וכן הוסיף שבעדותה בבית המשפט היא ניסתה לגונן על המערער ולכן שינתה את גרסתה. זאת ועוד, בית המשפט קמא קבע כי עדות האחות נתמכה בזיהוי המערער על ידי 3 שוטרים -

הראשון, הוא השוטר הקהילתי רוני דמין שבעקבות זיהויו נעשתה הפנייה לאחות המערער. מדובר במי שקיבל את סרטון האבטחה וזיהה בו את המערער. העד מסר כי הוא מכיר שנים רבות את המערער מעבודתו, והוסיף כי מספר שעות טרם ההתפרצות לדירה הוא פגש את המערער בשוק תלפיות בחיפה כאשר הגיע לשם בעקבות אירוע ירי. העד הוסיף כי בזירת אירוע הירי הוא פגש במערער כאשר האחרון הסתובב שם ללא חולצה;

השני, הוא החוקר רמי האשול ובמי שביצע את מרבית פעולות החקירה בתיק, ובין היתר חקר את המערער ואת אחותו. הלה ציין כי הוא מכיר שנים רבות את המערער ומזהה אותו בסרטון האבטחה, באופן שנקבע על ידי בית המשפט קמא כ"חד משמעי";

והשלישי הוא החוקר שמעון פרץ שאף הוא מכיר את המערער שנים רבות ומסר שמייד כשצפה בסרטון זיהה אותו. על בסיס עדים מזהים אלה קבע בית המשפט קמא כך:

"הסרטון צולם באור יום ממצלמת אבטחה, הממוקמת בסמוך, בה נקלט הפורץ. פניו של הנאשם כמו כל יתר גופו ופרטי לבושו חשופים ונראים בצילום. כל אדם המכיר היטב את הנאשם יכול בנקל לזהותו. כל העדים המזהים, החל מאחותו שזיהתה אותו באופן מידי וחד משמעי, וכל שלושת השוטרים האחרים, המכירים אותו מעבודתם, זיהו את הנאשם בוודאות שאינה משתמעת לשני פנים. כך שמדובר בראיות איכותיות המצטברות זו לזו, הן מבחינת כמותן והן מבחינת איכותן, והן מובילות למסקנה אחת ויחידה, שהדמות הנראית בסרטון, אותו פורץ, הוא הנאשם, הוא ולא אחר. אל מול ראיות הזיהוי הללו, עומדת טענתו המתכחשת של הנאשם, ללא כל ביסוס. עדותו הותירה עלי רושם עגום ולא השתכנעתי שיש בה אמת".

יוער, כי ההתרחשות בשוק תלפיות (מיום 6.10.23 לפנות בוקר) תועדה באופן חלקי במצלמות הגוף של שני שוטרי סיור שהגיעו למקום בעקבות אירוע הירי. אין חולק כי המערער אכן הסתובב בזירה כאשר פלג גופו העליון חשוף, וכן כי סרטוני מצלמות הגוף של השוטרים מאפשרים השוואה בין המערער בשוק תלפיות (נתון שכאמור אינו במחלוקת) לבין הפורץ, וכן בין פריטי לבוש של הדמויות.

כמו כן, במסגרת הדיון בערעור הוגש לנו סרטון נוסף, של שוטר הסיור שעצר את המערער ביום 6.10.23 בשעות הצהריים, וגם שם ניתן להתרשם מנתוני המערער בעת מעצרו, אל מול הפורץ. עיקר טענות הצדדים

עיקר טענות המערער נוגעות לזיהוי אותו ביצע השוטר הקהילתי רוני דמין. מדובר שמי שקיבל לידי זמן קצר לאחר ההתפרצות את סרטון האבטחה, צפה בו, וסמוך לאחר מכן כתב את הדו"ח ת"1 שם נרשם כך: " ...מיד הצלחתי לזהות את החשוד שמופיע בסרטונים. מדובר בעבריין מוכר בשם תחסינ מוגרבי ת"ז ... שיצא לי להבחין בו לבוש באותם בגדים יום קודם לכן במהלך טיפול באירוע ירי בשוק תלפיות. הוא היה לבוש באותם בגדים בדיוק .." (סימני הפיסוק אינם במקור, וכך גם ההדגשה - י.ל.).

בעת שהשוטר דמין ערך את הדו"ח לעיל לא היו לפניו, על פני הדברים, סרטוני מצלמות הגוף של אירוע הירי משוק תלפיות. טוען המערער כי צפייה בסרטוני האבטחה של אירוע ההתפרצות, אל מול סרטוני מצלמות הגוף של אירוע הירי בשוק תלפיות, מעלה כי בעוד הפורץ לבש מכנסיים קצרים בצבע אפור וכן חולצת טי לבנה עם הדפס של קית' הרינג מאחור, המערער בעת שהיה בשוק לבש מכנסי ג'ינס ארוכים ופלג גופו העליון היה חשוף (המערער טען כי הוא פשט את חולצתו וחבש עמה את פצוע הירי; לסוגיית הנעליים אתייחס בהמשך). במילים אחרות, טוען המערער כי "זיהוי" של השוטר רוני דמין שגוי ולוקה בבסיסו, ומשכך גם שגויה קביעת בית המשפט קמא ולפיה השוטר דמין הבחין במערער בשוק כשהוא לובש את אותם פריטי לבוש אותם לבש בשעת ההתפרצות ("...הנאשם נראה עירום בפלג גופו העליון, אחז חולצה ביד, ועם פריטי הלבוש שציין השוטר דמין .." עמ' 3 להכרעת הדין, למטה).

לגבי שני השוטרים המזהים הנוספים, נטען כי אלה נדרשו רק "לאשש" את זיהויו (השגוי לשיטת המערער) של השוטר דמין, ומשכך לא ניתן להתבסס עליהם; ובאשר לזיהויו של האחות, טען המערער כי גם היא נקראה רק לאשר את זיהויו המערער ביודעה את מטרת חקירתה וכאשר החוקר "מוכוון מטרה". זאת ועוד, בא כוח המערער טען כי מדובר בחקירה שלא תועדה ולכן לא ברור מה משך הסרטון שהוצג לה ומה היו הנסיבות המדויקות של החקירה. במיוחד הפנה בא כוח המערער לכך כי לצד זיהויה של האחות את המערער, היא הוסיפה וטענה כי אינה מזהה את הבגדים אותם לבש המערער בציינה כי הוא מתגורר בביתה והיא זו שמכבסת את בגדיו (ת/4 שורות 23 עד 26).

מעבר לטענות לעיל, טען בא כוח המערער כי המשיבה לא הציגה ראיות פורנזיות עצמאיות (ט.א., ד.נ.א.) שיבססו את ראיותיה.

המשיבה הפנתה לכלל נימוקיו של בית המשפט קמא, וביקשה לדחות את הערעור. דיון ומסקנות

כאמור לעיל, סרטוני האבטחה של המצלמה הצופה אל דלת הכניסה של הדירה שנפרצה מתעדים בצורה איכותית את הפורץ. אין חולק כי מדובר, לכל הפחות, במי שדומה למערער אך הוא כאמור טוען כי מדובר רק במי שדומה לו אך אין מדובר בו עצמו.

מנגד, 4 עדים ביניהם אחותו טענו אחרת, ובית המשפט נתן בעדותם אמון מלא.

בחנתי את טענות הצדדים ובמיוחד את טענות המערער; וכן בחנתי בקפידה את שלושת הסרטונים הרלוונטיים:

(-) הראשון, סרטון האירוע בשוק תלפיות מיום 6.10.23 סביבות השעה 03:15;

(-) השני, סרטון ההתפרצות מיום 6.10.23 סביבות השעה 08:00;

(-) והשלישי סרטון מעצרו של המערער מיום 6.10.23 סביבות השעה 14:40 (סרטון זה הוגש כאמור במהלך שמיעת הערעור).

באשר לעדים המזהים, שהיוו את הבסיס להרשעת המערער בבית המשפט קמא, עולה בבירור כי מדובר בעדים המכירים היטב את המערער. קביעה זו ברורה מאליה ביחס לאחותו של המערער, אצלה הוא התגורר עד למעצרו; והיא לא נסתרה גם ביחס ל 3 השוטרים שמסרו על היכרותם עם המערער מהלך שנות עבודתם.

כאמור, סרטון ההתפרצות הוא בעל איכות גבוהה וניתן להבחין היטב בפורץ, בתווי פניו, במבנה גופו, וגם באופן הליכתו והתנהלותו - סוגיה אליה אתייחס בהמשך כאשר ארחיב על אודות התרשמותי שלי. משכך, די בקביעת בית המשפט קמא כי בשים לב לאיכות הסרטון ולקביעות ביחס לעדים לעיל, כדי להביא להרשעת המערער.

לא נעלמו מעיניי טענות המערער שהובאו על ידי בא כוחו. כך, הפנה בא כוח המערער לטענתו של השוטר דמין כי בגדיו של המערער עת פגש אותו בשוק היו זהים לבגדים אותם לבש הפורץ. כאמור, מדובר בנתון שגוי וכך גם מסקנת בית המשפט קמא בנדון בעמ' 3 למטה להכרעת הדין, והפניתי לעיל לשוני בביגוד בין סרטון השוק לסרטון ההתפרצות. עם זאת, אעיר בהקשר זה מספר הערות - ראשית, השוטר דמין לא עומת עם הנתון השגוי לעיל (בעת שהעיד טרם קיבלה ההגנה את סרטוני מצלמות הגוף מאירוע הירי בשוק); שנית, יש לזכור כי בעת האירוע בשוק תלפיות, המערער היה רק דמות שולית ובלתי רלוונטית בקהל, בעוד האירוע שבשלו נקרא השוטר דמין לזירה היה הירי לעבר אדם ששכב פצוע בזירה ונזקק לטיפול. לכן, חרף טעותו הברורה של השוטר, פרטי הלבוש של המערער בשוק תלפיות והשוואתם לאלו של הפורץ, היו נתונים שוליים יחסית; שלישית, זיהויו של השוטר דמין את המערער לא בוסס על כך שהוא פגש אותו מספר שעות לפני כן בשוק, אלא על היכרותו רבת השנים עמו במסגרת עבודתו; רביעית, לנוכחות המערער בשוק תלפיות, מרחק הליכה מזירת ההתפרצות ושעות ספורות לפני ההתפרצות, יש משקל ראייתי מסוים וגם אם אינו מכריע לחובתו, כשאל אלה ניתן להוסיף את התנהגות המערער בשוק (בבירור תחת השפעת חומרים משני תודעה) באופן התואם את זו של הפורץ, הוא המערער. מדובר בציר זמנים, גיאוגרפי ו"עלילתי" אחד; חמישית, ייתכן ולו השוטר דמין היה העד המזהה היחיד, היה מקום לייחס לסוגיית הלבוש משקל משמעותי יותר במכלול הראיות, אך בשים לב לכך שישנם עוד 3 עדים מזהים, ביניהם אחותו של המערער, סבורני שטעותו של השוטר דמין אינה נתון מכריע שיש בה להטות את הכף.

באשר לזיהוי המערער על ידי אחותו והעובדה כי היא מסרה שלבוש הפורץ אינו מוכר לה, אציין כי לצד אמירתה זו, היא חזרה וציינה (בהודעתה ת/4) כי מדובר באחיה. וכך באו הדברים לידי ביטוי "לא מכירה את הבגדים האלה כי את בגדיו אני מכבסת הוא הולך לשוק הפשפשים מביא בגדים וחוזר אבל זה הוא בטוח" (שם שורה 24, ההדגשה אינה במקור - י.ל.), ובהמשך ציינה "כנראה קנה אותם חדש". משמע, העובדה שהעדה הבחינה במערער לובש בגדים שהיא אינה מזהה, לטענתה, לא מיתנה את מידת בטחונה כי מדובר במערער.

עם זאת, אעיר כי העובדה שהיחידה החוקרת לא תיעדה את חקירת אחותו של המערער אינה תקינה ומדובר במחדל חקירתי. לכאורה, לא הייתה חובה בדין לתעד בווידיאו חקירה זו, אך - וזה הדבר החשוב - כאשר מדובר בעד שמוצגים לו סרטונים או תצלומים והוא מתבקש להתייחס אליהם, אמות מידה ראיות של עבודת חקירה שתכליתה לספק לבית המשפט כלים ראויים לקביעת עובדות, מחייבות לטעמי את תיעוד הפעולה באמצעי חזותי. תיעוד כתוב בלבד אינו יכול לספק תמונה מדויקת על אודות אופן הפנייה אל העד בבקשה שיזהה; משך הזמן המדויק שנדרש לעד לזהות (או לא) את האובייקט; את תגובותיו הגופניות והמילוליות המדויקות של העד בעת שצפה בנתונים שהוצגו לו, ועוד נתונים רבים שיש בהם כדי להשפיע על המשקל שבית המשפט בסופו של יום ייתן לזיהוי. הדברים מקבלים משנה תוקף כאשר העדים המזהים הם קרובי משפחה ונוכח האפשרות הלא בלתי סבירה לצערנו, שאלה יהיו עוינים כאשר יעלו לדוכן העדים.

ובהמשך ישיר לאמור לעיל - על פני הדברים אין כיום ממשק בין המאשימה למטרה המסדיר מנגנון מסודר במסגרת תובנות מההליך המשפטי "ירדו אל השטח" ואל החוקרים (אפנה בהקשר זה לדברים דומים שצוינו בהקשר זה בעבר בתפ"ח (מחוזי חיפה) 42980-08-18 מדינת ישראל נ' דדון, פסקה 295 (25.4.23); וכן תפ"ח (מחוזי חיפה) 15997-03-21 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 92 (30.10.24)). בעניין פלוני לעיל ציינה המאשימה כי רק לאחרונה הוקם צוות לבחינת הקמתו של מנגנון כזה. אבקש כי הערתנו לעיל לעניין תיעוד חקירת אחותו של המערער, תובא לבחינתה של פרקליטת מחוז חיפה פלילי, לכל טיפול שתמצא לנכון. לא מן הנמנע שלהבא, למחדל כזה תהיה השלכה גם בהקשר לעונש (ור' בהקשר זה האמור בס' 40יא(9) לחוק העונשין).

ניתן היה לסיים את התייחסותי להכרעת הדין בנקודה זו. חרף זאת בחנתי את שלושת הסרטונים, כאשר בשניים מהם אין חולק שהמערער מתועד בהם (סרטון השוק וסרטון המעצר), והשוויתי את דמותו של המערער בשני הסרטונים לעיל אל הדמות בסרטון ההתפרצות. [לשאלה מדוע לא השוויתי את הדמות שבסרטון ההתפרצות למערער עצמו שהתייצב לדיון מיום 16.12.24, אשיב כי מאז מעצרו העלה המערער משקל בצורה משמעותית. מעבר לעלייה במשקל עולה בבירור כי השפעות הסמים חלפו, גופו אינו מתנודד והוא נעדר תנועות בלתי רצונית כפי שהיה ביום האירוע - ועל כך בהמשך].

לגבי זיהוי על ידי בית המשפט, נקבע לא פעם שהוא רשאי ואף חייב להיעזר במראה עיניו וכל אימת שאין מדובר בהתרשמות הדורשת מומחיות אין בכך פסול. "כלי העבודה" העומדים לרשות בית המשפט בהקשר זה הם אלה הנתונים לכל אדם והם - יכולת הצפייה, ההבחנה, האבחנה והזיהוי. בע"פ 4204/07 סויסה נ' מדינת ישראל (23.10.08) צוינו בהקשר זה הדברים הבאים -

"הלכה היא כי בית המשפט רשאי לסמוך על מראה עיניו ועל התרשמותו ממראהו של נאשם בכל הנוגע לזיהוי. כך, נפסק כי "התרשמותו של בית המשפט ממראה עיניו הוא אחד "מכלי [ה]עבודה" החשובים העומדים לרשותו, והיא נדבך חשוב ומרכזי בקביעת מהימנות עדים, בחינת ראיות חפציות וכיו"ב. לא זו בלבד שבית המשפט רשאי לעשות שימוש בכלי זה, אלא שתפקידו השיפוטי מחייב אותו להיעזר במראה עיניו, וכל עוד לא מדובר בהתרשמות הדורשת מומחיות - אין בכך כל פסול" (ע"פ 602/06 אברהם נ' מדינת ישראל, פסקה 4, [פורסם בנבו] 22.1.2007); יחד עם זאת, בית המשפט נדרש לנהוג זהירות יתרה כשהוא משתמש בכוחו זה, מן הטעם שהתרשמותו אינה נבחנת במבחן של חקירה שכנגד (. . .)"

אוסף, כי הזיהוי - של בית המשפט ובכלל - אינו חייב להיות רק על פי תווי פנים אלא יכול להתבסס על מגוון נתונים כגון מבנה גוף, בגדים, צורת הליכה או סימנים מאפיינים אחרים (ור' בנדון ע"פ 6162/16 דלו נ' מדינת ישראל (4.2.18)). תפ"ח (מחוזי חיפה) 15153-09-18 מדינת ישראל נ' כהנא (20.3.22).

בעניינינו, בחנתי בקפידה את דמותו של המערער בסרטון השוק ובסרטון המעצר, אל מול דמות הפורץ בסרטון ההתפרצות. לשם כך אף נעזרתי בזכוכית מגדלת ובאפשרות התקריב בתוכנת ה-VLC. עולה בבירור כי הפורץ הוא המערער, ולהיפך. הדבר נסמך על תווי הפנים, על מבנה גופו, ולא פחות חשוב מכך - על אופן ההתנהגות הכולל (הליכה, שליחת הידיים לצדדים, תנועות ראש ופה). ביחס לנתון האחרון וכפי שכבר צוין לעיל, מדובר באופן וסגנון התנהגות ייחודיים, וברור כי המערער היה אותה יממה, כפי שנצפה בשלושת הסרטונים, תחת השפעת חומרים משני תודעה.

לא נעלמה מעיניי טענת בא כוח המערער בדבר שינוי הלבוש, אך עובדה היא שגם בין האירוע בשוק לבין מועד מעצרו, החליף המערער (ועל כך אין חולק) בגדים, ולכן אין בכך נתון שיכול לכרסם בזיהוי המערער, ולכל היותר הדבר מעיד כי המערער הרבה אותה עת להחליף בגדים. והרבה מעבר לנדרש, אציין כי חרף הקושי להבחין בסרטון השוק בנעליים אותן נעל המערער (ניתן להבחין בנעליים ב"הבלחות" של חלקי שניה), עולה על פני הדברים כי קיים דמיון בין שני זוגות הנעליים הרלוונטיות (נעליים בצבעי שחור ולבן). לגבי טענת המערער כי קיים עבריון תושב חיפה הדומה לו, מדובר בטענה שהועלתה בעלמא. לא זו אף זו, המערער מסר כי פרטיו של אותו אדם ידועים לו, ואף ציין את שמו המלא. המערער הוסיף וטען כי בעבר הוא נעצר משום שהמטרה סברה בטעות כי הוא היה זה שביצע עבירות אך לאחר מכן התברר כי האחר הוא שביצע. משכך, יכול היה המערער לזמן את אותו אחר לעדות כדי לבסס את טענת הדמיון בין השניים, וכל הפחות יכול היה לבקש את הצגת תמונתו של האחר או נתונים אחרים שיש להניח שמצויים במטרה (תצלום וכו'). אי הבאת ראיות אלה פועלת מטבע הדברים לחובת המערער ומחזקת את ראיות המאשימה. באשר לערעור על חומרת העונש, נוכח עברו הפלילי העשיר של המערער, לרוב בעבירות רכוש סמים ואלימות, אין מקום להתערב בעונש, מה גם שבית המשפט קמא חפף באופן חלקי את המאסר על תנאי שהופעל. סוף דבר, לו תשמע דעתי יש לדחות את הערעור על שני חלקיו.

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]

השופט גיל קרבום

אני מסכים.

ג. קרזבום, שופט

השופטת אילנית אימבר

אני מסכימה.

א. אימבר, שופטת

אשר על כן, הוחלט פה אחד לדחות את הערעור, על שני חלקיו. ניתן היום, כ"ה כסלו תשפ"ה, 26 דצמבר 2024, בנוכחות הצדדים.

א. אימבר, שופטת

ג. קרזבום, שופט

י. ליפשיץ, שופט

[אב"ד]